

**ДРЖАВЕН ПРОСВЕТЕН ИНСПЕКТОРАТ
СКОПЈЕ**

ИЗВЕШТАЈ
ОД ИЗВРШЕНА ИНТЕГРАЛНА ЕВАЛУАЦИЈА ВО
ООУ „КРУМЕ КЕПЕСКИ“ општина Кисела Вода
- Скопје -

Февруари 2020 година

Скопје

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Државен просветен инспекторат
Број. 09 - 298/1 од 03.09.2020 година

ООУ „Круме Кепески“ – Кисела Вода, Скопје	
Извештај од извршена интегрална евалуација	
Датум на интегрална евалуација:	од 24, 25 и 27.02.2020 година
Број на извештај:	5 / 1 /2020 година
Раководител на инспекциски тим:	Јасмина Аврамовска
Вид на училиштето:	Основно училиште
Подрачни училишта	нас.Припор
Основач на училиштето:	Општина Кисела Вода
Наставен јазик:	Македонски јазик
Број на ученици:	717
Полова структура на ученици:	378 машки и 339 женски
Број на наставници:	59
Претседател на училишниот одбор:	Марина Крстевска Ангелова
Директор на училиштето:	Павлина Трипуновска
Датум на претходна интегрална евалуација:	Од 28.02 до 01.03.2017 година
Адреса на училиштето:	ул.„Христо Татарчев“ бр.46
Телефон:	02/2777-500
Факс:	02/2781-323
e-mail:	ooukkepeskisk@gmail.com
Оценка ИЕ	3,29 - Добро¹

Инспекцискиот надзор е извршен согласно членовите 2, 19, 25 и 26 од Законот за просветна инспекција („Сл.весник на РМ“ број 52/2005; 81/2008; 148/2009; 57/2010; 51/2011; 24/2013; 137/2013; 164/2013 , 41/2014 и 33/2015 и 145/2015, 30/16 и 64/2018) и Правилникот за начинот и постапката за вршење на инспекциски надзор на просветната инспекција („Сл. весник на РМ“ број 86/2006)

РЕЗИМЕ

Согласно Годишната програма за работа на Државниот просветен инспекторат и Законот за просветна инспекција на ден 24, 25 и 27 февруари 2020 година, тим од тројца државни просветни инспектори спроведоа интегрална евалуација во работата на ООУ „Круме Кепески“, општина Кисела Вода - Скопје.

За време на интегралната евалуација се извршија сите планирани активности на тричлениот тим на инспектори, во кои е опфатен надзор над седумте подрачја што се однесуваат на главните аспекти од работата на училиштето. Остварени се работни средби со претставници од наставничкиот совет, училишниот одбор, советот на родители, стручните активи и фокус група на ученици.

Во ООУ „Круме Кепески“ се реализираат наставни планови и програми за деветгодишно основно образование, донесени од Министерот за образование и наука на Република Македонија. Наставните планови и програми се реализираат со однапред предвидена динамика планирана со Годишната програма за работа на училиштето, годишните глобални, тематски и дневно-оперативни планирања на наставниците, како и неделниот распоред на часови. Училиштето нуди повеќе изборни предмети, според наставниот план и спецификите на локалната средина. Учениците за изборот на воннаставните активности и изборни предмети се определуваат според нивниот афинитет и интерес, но не учествуваат со свои предлог содржини и активности во подготвување на програмите за работа на воннаставните активности. Афирмацијата на училиштето и учениците е добра, со учество на разни настани, манифестации и натпревари, а доказ за постигнатиот успех се освоените награди и признанија.

Постигањата на учениците во училиштето се многу добри. Средниот успех на учениците во последните три учебни години е 4.13. Континуирано се следи редовноста, се прибираат податоци за отсуствата на учениците, како и бројот на оправданите и неоправданите изостаноци. Просечниот број на неоправдани изостаноци е помал од 2 по ученик, односно во последните три учебни години тој број изнесува 0,39 неоправдани изостаноци и според анализите бележи тренд на подобрување. Од причина што нема ученици со слаби оценки, кои отсуствуваат од настава и со непримерно поведење, психологот има реализирано едно советување со родители и ученици за настанат вербален конфликт. Советувањето е застапено индивидуално со секој ученик и родител кога има потреба за тоа. Од досегашните искуства, советувањата имаат позитивни ефекти.

Најголем број од наставниците користат разновидни наставни форми и методи што соодветствуваат на потребите на учениците и нивните стилови на учење. Задачите што се работат во училиште или дома се добро испланирани и поврзани со работата на учениците за време на часовите. Наставниците ги користат ресурсите кои ги планираат при реализација на наставната единица. Учениците се поттикнуваат активно да учествуваат во наставата и нивниот придонес се почитува. Учењето во училницата е активно, динамично и има работна атмосфера, која е поизразена во одделенска настава. Сите наставници со учениците се однесуваат на начин што промовира заемно почитување, помош, соработка и разбирање, без притоа да се прави разлика во однос на нивниот пол, социјалното потекло, како и нивната етничка припадност. Во училиштето, поради застареност на компјутерската опрема се јавуваат потешкотии при реализацијата на часовите со примена на ИКТ. Има изложени трудови од ученици на видни и соодветни места, во училниците и низ ходниците на училиштето. Наставниците секогаш водат посебна грижа оценувањето да биде според ангажирањето на ученикот.

Училиштето води добра политика и презема активности за поддршка на учениците од страна на наставниот кадар, стручната служба и раководството на училиштето во скоро сите сегменти од животот на учениците, а истовремено воспоставува и добра соработка со родителите. Училиштето има пропишани мерки и активности за безбедност на учениците. Постојат осигурителни полиси за учениците, вработените и училишниот имот и опрема. Учениците се чувствуваат безбедни во самото училиште и во училишниот двор. Хигиената во училиштето е на високо ниво. Редовно се вршат систематски прегледи на сите вработени во училиштето.

Учениците и вработените се грижат за угледот на училиштето и се горди што се дел од него. Наставниот кадар ужива респект кај родителите. Училиштето особено внимание посветува на промовирање на личните постигањата на учениците преку доделувања награди и пофалници на патрониот празник и други јавни манифестации на кои земаат

учество родителите, локалната заедница и други училишта. Постигањата на учениците се истакнати на видно место во училиштето. Дисциплината на учениците во училиштето е на добро ниво. Сите ученици без оглед на способностите, родот, етничката припадност, вера и потекло се чувствуваат безбедни и прифатени од возрасните и од другите ученици во училиштето.

Училишниот простор ги исполнува условите за изведување настава според нормативот. Наставниците и учениците знаат кои наставни средства и материјали им се на располагање и ефективно и ефикасно ги користат во наставата и учењето. Учењето и наставата се збогатени и преку планирано користење на ИКТ, но голем дел од компјутерската опрема и наставно-нагледните средства се нефункционални, застарени и дотраени.

Директорот има Годишна програма за работа која содржи повеќе програмски содржини со планирани активности и истакнати приоритети кои се однесуваат на подобрување на условите за работа и осовременување на воспитно образовната работа. Раководниот орган иницира и успешно раководи со промените во образовниот систем. Донесува одговорни одлуки. Идентификува и се фокусира на јасни приоритети, следење на стручно-педагошката работа со перманентно усовршување, како и добра соработка со стручните органи и тела во училиштето и добра соработка со учениците и родителите.

За планирање и реализирање на воспитно - образовната работа во учебната 2019/2020 година училиштето има изготвено Годишна програма за работа за учебната 2019/2020 година, заведена со дел. 02-171/1 од 23.08.2019 година, усвоена од Училишниот одбор со Одлука со дел.бр.02-170/3 од 23.08.2019 година. Годишната програма е донесена и усвоена од Советот на општина Кисела Вода со заклучок со дел.број 09-6522/18 од 30.08.2019 година.

Училиштето има изработено Самоевалуација за работата на училиштето за период 2016-2018 година, заведена со дел.бр.01-139/1 од 28.06.2018 година. Изготвена е од работни тимови составени од наставниците во училиштето и стручните соработници. Во самоевалуацијата издвоени се силните и слаби страни за секое од седумте подрачја.

Училиштето има изготвено Програма за развој за период од 2018 до 2022 година заведена под дел.бр.01-181/1 од 31.08.2018 година, донесена со Одлука бр.02-150/3 од 16.07.2018 година на Училишниот одбор. Во Програмата за развој на училиштето поставени се три стратешки цели:

- Обновување и збогатување на ресурсите во училиштето;
- Вклучување и учество на поголем број на ученици и родители во активностите на училиштето и
- Промоција на работата на училиштето.

Покрај стратешките цели испланирани се развојни и конкретни цели и активности.

Согласно Законот за основното образование на одржан состанок на училишен одбор донесен е Статут на училиштето заведен со дел.бр.01-237/1 од 10.10.2019 година. Истиот е доставен до Министерство за образование и наука од чиј министер донесено е Решение за давање согласност на Статутот на Општинско основно училиште „Круме Кепески“, општина Кисела Вода - Скопје со дел.бр.Уп1.бр.118-306 од 07.02.2020 година.

Училиштето има формирано училишен спортски клуб, УСК Круме Кепески 2016 - Скопје. Училишниот спортски клуб е регистриран во Централен регистар на РСМ со Решение со деловоден број 30120160042884 од 07.10.2016 година.

Од целокупната евиденција и документација која беше приложена и разгледана за време на надзорот, разговорите водени со различните фокус групи, посетените наставни часови, анализата на претходно доставените прашалници и од увидот во сите седум подрачја, тимот од државни просветни инспектори констатира дека севкупното работење на училиштето се оценува **добро¹ (3,29)**.

КАРАКТЕРИСТИКИ НА УЧИЛИШТЕТО

Основното училиште „Круме Кепески“ - Скопје лоцирано е во општината Кисела Вода - Скопје, на ул.„Христо Татарчев“ бр.46. Во состав на училиштето има и ПУ (подрачно

училиште) во населбата Припор, на ул. „Сава Ковачевиќ“ бр.19. Училиштето е основано од Народен одбор на општина Кисела Вода со Решение бр.02-43536/25 од 05.12.1962 година. Дејноста на училиштето е верифицирана со Решение за верификација на воспитно образовната дејност со бр.15-1887 од 04.12.1985 година од Општински комитет за образование, култура и физичка култура, Собрание на општина Кисела Вода - Скопје. Денес носител на основачките права на училиштето е општината Кисела Вода. Училиштето има својство на правно лице со донесено Решение од Централен регистар на РСМ заведено под деловоден број 30120190014828 со последна промена на упис од 28.06.2019 година со ЕДБ 4030993120422 и ЕМБС 4065328.

Училишниот објект во централното училиште е од цврста градба, изграден во 1962 година со вкупна површина од 2719 м² и се состои од приземје, два ката, подрумски простории, фискултурна сала, кујна со трпезарија, спортски терен и двор со површина од 14000 м². Училишниот објект во подрачното училиште во нас.Припор е изградено во 1982 година и опфаќа ученици од прво до петто одделение. Објектот е со површина од 759 м² и се состои од еден кат и подрумски простории. Просторните услови за работа во двата училишни објекти се според пропишаните стандарди и нормативи.

Во учебната 2019/2020 година наставата ја следат вкупно 717 ученици од прво до деветто одделение. Од нив, 638 ученици во централниот објект, распоредени во 28 паралелки (14 одделенска и 14 паралелки во предметна настава). Во подрачното училиште запишани се вкупно 79 ученици во пет паралелки од прво до петто одделение. Наставата се изведува на македонски наставен јазик а се реализира во две смени во централното и една смена во подрачното училиште. Во централното училиште за ученици од прво до трето одделение се реализира целодневна настава во шест паралелки и продолжен престој во една паралелка со ученици од четврто одделение, а во подрачното училиште се реализира продолжен (дневен) престој во една паралелка со хетерогена група на ученици.

Работата и наставата во училиштето ја изведуваат директорот, психолог, дефектолог, и 59 наставници од кои, 56 од ова училиште и три наставника од други училишта кои реализираат часови и во ова училиште. Наставниците кои ги реализираат наставните програми имаат завршено соодветно образование. Од вкупниот број наставници, 48 се на неопределено и 11 на определено работно време. Според образовниот профил 52 наставници имаат високо образование, 5 се со вишо образование и двајца со завршени магистерски студии. Според полот, 50 се жени и 9 се мажи. Според етничка припадност 58 се македонци и еден е Влав. Има четири наставници-приправници на кои им се назначени наставници-ментори кои имаат изготвено програми за работа со наставниците-приправници. Најголем дел од наставниците имаат посетено соодветни обуки за стручно усовршување за примена на новите наставни техники и примена на ИКТ во наставата. За реализација на обуките се следи динамиката на БРО и МОН. Има примери за извршени дисеминации.

Преку проектот „Компјутер за секое дете“ добиени се 168 компјутери (работни места) и 180 мали ученички лап топ компјутери за учениците од I до III одделение. Во функција се 96 компјутери (работни места), распоредени во пет кабинети од IV-IX одделение и 51 мини ученички лап топ компјутери. Останатата компјутерска опрема од проектот е нефункционална и дотраена.

Наставата се изведува во 17 училници (11 во централното и 6 во ПУ), 16 кабинети и една фискултурна сала. Училиштето располага и со библиотека, наставничка канцеларија, административни простории, училишна кујна и трпезарија, простории за технички персонал, просторија за хаусмајстор, магацинска просторија и други помошни простории. Централниот училишен објект се загрева со централно парно греење, а подрачниот објект се загрева со сопствено парно греење на дрва.

Училишната библиотека располага со вкупно 8439 книги и тоа : 1594 лектури (82 наслови), 128 енциклопедии и атласи (84 наслови), 452 прирачници (168 наслови), 350 ѕвезди на светска литература (343 наслови), 4019 литература за деца (531 наслов), 511 стручна белетристика (252 наслови) и 1385 белетристика (673 наслови). При издавање се води евиденција во пишана форма.

Училиштето ја поддржува инклузијата и за прифатените ученици со ПОП има формирано Инклузивен тим составен од седум члена со Одлука бр.02-175/1 од 26.08.2019 година.

За паралелките со помал број ученици од законскиот минимум училиштето побарало согласност од основачот при нивно формирање. Барањето е заведено со дел.бр.03-154/1 од 03.07.2019 година.

Училиштето има мисија, визија, свое мото и свое лого. Училишниот објект и компјутерската опрема се осигурани. Средствата за осигурување се обезбедени од основачот. Осигурувањето е за период од 21.11.2019 до 21.11.2020 година со полиси за осигурување издадени од “УНИКА АД Скопје”.

1. Наставни планови и програми

1.1. Реализацијата на наставните планови и програми

Наставниот процес во ООУ „Круме Кепески“ се реализира согласно наставниот план за деветгодишно основно образование. Наставните планови и програми се реализираат во пропишаниот обем. По наставните предмети математика, природни науки, физика, хемија и биологија наставата се реализира според адаптираните наставни програми од Меѓународниот центар за наставни програми на Кембриџ одобрени од Бирото за развој на образованието. Содржините во најголемиот број наставни програми овозможуваат меѓуетничка интеграција во образованието и ги вклучуваат точките на акција од воспоставените еколошки стандарди за одржлив развој и еколошки теми.

Училиштето има воспоставено процедури преку пишан документ за запознавање и информирање на родителите, учениците и другите училишни тела за целите и содржините на наставните планови и програми што се реализираат. Информирањето го спроведува на почетокот на учебната година на состанокот со родителите, преку брошура и веб страната на училиштето. Учениците се запознаени од страна на наставниците.

Во редовната настава вклучени се 14 ученици со посебни образовни потреби, со наод и мислење од соодветна здравствена институција од кои, еден ученик со оштетен вид. За работа со овие ученици училиштето има формирано училишен инклузивен тим како и инклузивен тим за секој ученик посебно. Покрај психологот и специјалниот едукатор и рехабилитатор во училиштето за поддршка на учениците со посебни потреби вклучени се и пет образовни асистенти ангажирани од општината. Инклузивниот тим во соработка со родителите/старателите и по претходно добиена нивна согласност изработува ИОП за работа со овие ученици. Согласно со дидактичките упатства добиени од специјален едукатор и рехабилитатор и согласно со пропишаната процедура за изготвување на ИОП, наставниците ги прилагодуваат целите од наставната програма според посебните образовни потреби на учениците, со цел да постигнат најмногу што можат. За ученикот со оштетен вид, училиштето има процедура за движење во паралелка, дежурни ученици како поддршка, поддршка при писмено изразување од наставниците и стручната служба и сеопфатна организација во паралелката. Забележан е одличен напредок и намалување на потребите од целосна придружба при движењето.

Училиштето спроведува и ја почитува процедурата учениците да вршат избор на изборните наставни предмети според нивните интереси и потреби. Училиштето нуди три изборни предмети според наставниот план со можност секоја наредна година да бираат друг изборен предмет. Се врши запознавање со наставните понудени програми преку веб страна на училиштето, брошура и преку анкетирање се почитува на изборот од страна на учениците и родителите.

Во ООУ „Круме Кепески“ се реализира проширена програма која опфаќа продолжен престој (целодневна настава за учениците од прво до трето одделение во централното училиште), продолжен престој (една хетерогена група за ученици од четврто одделение во централното училиште и хетерогена група за учениците од прво до петто одделение во подрачното училиште), организирано прифаќање и заштита на учениците еден час пред и по завршување на часовите, дополнителна и додатна настава и воннаставни, вонучилишни активности и активности на ученичките организации. Програмата изобилува со конкретни активности во временска рамка за реализирање.

1.2 Квалитетот на наставните планови и програми

Училиштето во Годишната програма има изработено Програма за меѓуетничка интеграција во образовниот систем. Во таа насока, потпишан е Меморандум за соработка со ООУ „Мустафа Кемал Ататурк“ с. Количани. Програмата нуди активности за запознавање со обичаите, културата и традицијата на другите народи. Училиштата тоа го постигнуваат преку меѓусебно организирање на посети и реализација на поголем број заеднички активности. Активно е вклучена и општината и има донесено и Акционен план во склоп на Програмата за образование за поддршка на проектот Меѓуетничка интеграција во образованието. Општината учествува при организација и реализација на

активности но без финансиска поддршка. Има примери на дружење на учениците после активностите на социјалните мрежи

Во училиштето има интегриран пристап по одделни наставни предмети при што истиот целосно е застапен во одделенска настава, а во предметна настава застапен е преку реализација на часови од различни предмети на сродни теми. Училиштето има разработени насоки за вградување на меѓупредметни цели во сите наставни програми што се реализираат. Наставниците ги почитуваат тие насоки.

Постојат добри примери на соодветно интегрирани особености на локалната средина во наставните програми и наставните помагала. Учениците се вклучени во сите воннаставни активности кои ги нуди локалната средина и тоа: Проект од општината и факултетот за физичка култура „Фудбал во училиште за секое дете“, „Подобрување на квалитетот на физичкото образование во основно образование“, Проект на општината и НВО Слоуфуд „Училишна градина - училница на иднината“, „Здрава храна - Еко училиште“, Проект на општината, цементарница Усје и НВО НОС Импулс „Природата - минато, сегашност и иднина на секоја генерација“ и др. Училиштето редовно се вклучува во еколошки акции организирани од локалната заедница, хуманитарни акции, спортски манифестации и натпревари, во манифестацијата организирана по повод денот на општината и при прослава на други значајни настани.

Училиштето на состаноците на формалните органи дискутира за применуваните наставни планови и програми во однос на нивната преобемност и прилагоденост на возраста на учениците и нивните развојни карактеристики, но нема покренато писмена иницијатива за нивно изменување, дополнување или иновирање до релевантните институции.

1.3 Воннаставни активности

Училиштето планира и реализира разновидни воннаставни активности што ги одразуваат потребите и интересите на учениците и служат за поддршка на образовниот, личниот и социјалниот развој на учениците. Училиштето организира заеднички воннаставни активности и со партнер училиштето со цел обезбедување меѓуетничка интеграција во образованието и градење соживот.

Учениците се вклучуваат во воннаставните активности според сопствен избор. Најголем дел од учениците се вклучени барем во една воннаставна активност. Во воннаставните активности, особено во секциите, опфатени се поголем број ученици според нивните индивидуални способности, наклонетост и предиспозиции кој ги идентификуваат наставниците. Училиштето во воннаставните активности ги вклучува и учениците со посебни образовни потреби. Препораките на наставниците се клучни при планирањето на содржините и активностите. Понекогаш и учениците се вклучуваат со свои предлог содржини и активности при реализацијата на активностите но ретко во подготвување на програмите за работа на воннаставните активности. Наставниците најчесто ги земаат во предвид нивните предлози.

Учениците со помош и поддршка од училиштето и од наставниците, учествуваат на различни манифестации и натпревари од различни области што се организираат на училишно, општинско, регионално, државно и меѓународно ниво. Учениците и наставниците работат и на проекти од еколошка природа. За афирмирање на воннаставните активности училиштето користи повеќе медиуми како социјални мрежи, веб страната на училиштето и промоција на националните телевизии. Има систем за избор и наградување на учениците, првенец на генерација во рамки на училиштето и наградување на ученици на ниво на општина на денот на општина Кисела Вода во вид на пофалници, подароци.

Училиштето планира и реализира ученички екскурзии како една од формите на воннаставна активност кои најчесто имаат забавен, спортски и рекреативен карактер. Согласно со донесената Годишната програма за работа на училиштето за учебната 2019/2020 година, по одобрување на програмата за екскурзии од Бирото за развој на образованието, Советот на општина Кисела Вода и Советот на родители, тековно се реализираат предвидените ученички екскурзии.

Во ООУ „Круме Кепески“ основан е училишен спортски клуб со целосен назив „Училишен спортски клуб Круме Кепески 2016-Скопје“, датум на основање 23.09.2016

година. Спортскиот клуб е активен. Има вклучено ученици (од прво до четврто одделение) во корективна гимнастика, кошарка и одбојка со ученици од трето до девето одделение (женски и машки). Училиштето има утврдено термини за користење на училишната и општинска сала која е во дворот на училиштето. Има примери на ангажирање на спортисти тренери со цел подобрување на работата на клубот. Финансирањето е од донации, доброволни чланарини и повремено добиени средства од Федерација на училишни спортови.

2. Постигања на учениците

2.1 Постигања на учениците

Училиштето располага со податоци и анализи за постигањата на учениците според пол по сите наставни предмети, за сите класификациони периоди по години, по паралелки во предметна и одделенска настава и презема активности за нивно подобрување.

Постигањата на учениците во последните три учебни години, говорат за континуитет на успехот на учениците, без големи промени и отстапувања. Средниот успех на учениците во учебната 2016/2017 година е 4,04, во учебната 2017/2018 година е 4,19 и во учебната 2018/2019 година е 4,16.

Училиштето промовира уверување дека постигањата на учениците може да се подобрат и континуирано превзема конкретни активности во таа насока.

Училиштето има систем за идентификување и поддршка на учениците кои имаат тешкотии во учењето, на надарените ученици, како и на учениците со пречки во развојот и континуирано го следи нивниот напредок.

Најголем дел од наставниците им даваат поддршка на учениците што имаат тешкотии во учењето, на надарените ученици и на учениците со посебни образовни потреби, избирајќи активности соодветни на нивните интереси и можности. Во текот на целата учебна година, училиштето реализира дополнителна настава по сите предмети за кои учениците имаат тешкотии во учењето и додатна настава за учениците кои покажуваат интерес и постигаат значителни резултати во одделни области.

При изборот за ученици за учество на натпревари, училиштето се придржува кон пишан документ - процедура во која се утврдени начинот и организацијата на избор на учениците. Во последните три учебни години постигањата на учениците се многу добри. Учениците редовно учествуваат на натпревари на општинско, регионално, државно и меѓународно ниво. Во последните 3 учебни години учениците имаат освоено 54 награди на општински натпревари од кои: 12 први места, 25 втори места и 17 трети места; три награди на градски натпревари од кои по една награда за прво, второ и трето место; 21 награда освоена на регионални натпревари од кои: 3 први места, 4 втори места и 14 трети места; пет награди на државни натпревари од кои едно прво место (бродомоделарство), две втори места по природни науки, две трети места по предметот хемија и млади техничари и едно трето место на меѓународен натпревар по математика организиран од ФОН Универзитет.

Учениците имаат добиео поголем број награди од конкурси и спортски натпревари на државни, регионални и општински натпревари (ракомет, фуцал, одбојка и кошарка).

2.2 Задржување/осипување на ученици

Училиштето обезбедува услови за запишување на сите деца од својот реон, вклучувајќи и услови за запишување на деца со посебни образовни потреби.

Училиштето има воспоставен систем за прибирање податоци за опфатот на учениците што завршиле во училиштето при преминот во средно образование. Располага со податоци за опфатот на учениците во повисоко ниво.

Училиштето системски ја следи редовноста на учениците, ги анализира причините за отсуство од наставата и презема конкретни активности. Просечниот број по ученик на оправдани изостаноци на ниво на училиште во учебната 2016/2017 година изнесува 28,4, а на неоправдани 0,6 изостаноци по ученик. Просечниот број по ученик на оправдани изостаноци на ниво на училиште во учебната 2017/2018 година изнесува 25,9, а на неоправдани 0,2 изостаноци по ученик. Во учебната година 2018/2019 година просекот на оправдани е 23,9 по ученик а на неоправдани 0,37 по ученик. Незначителниот број на неоправдано отсуство е резултат на училишна процедура за заштита на здравјето и безбедноста на учениците според која секое отсуство на учениците се проверува кај родителите.

Од причина што нема ученици со слаби оценки, кои отсутствуваат од настава и со непримерно поведење, психологот има реализирано едно советување со родители и ученици за настанат вербален конфликт. Советувањето е застапено индивидуално со секој ученик и родител кој има потреба.

Во училиштето нема појава на осипување на учениците.

Училиштето ја почитува постапката за премин на ученици од едно училиште во друго. При преминот во друго училиште ги доставува информациите за воспитно образовниот развој на ученикот, а при прием на ученик од друго училиште ги бара истите информации и ги зема предвид при понатамошната образовна работа со ученикот. Во последните три учебни години вкупно 44 ученици се испишале од училиштето поради промена на местото на живеење или заминување во странство, а 24 ученици се запишале во ова училиште.

2.3 Повторување на учениците

Од увидот направен во училишната евиденција, односно од извршените анализи за постигањата на учениците на крајот од учебната година, констатирано е дека, во последните три учебни години нема ученици кои ја повторувале годината.

Училиштето ги запознава учениците за правото за поднесување на приговор доколку има незадоволство од постигнатиот успех на крајот на наставната година.

3. Учење и настава

3.1 Планирања на наставниците

Во училиштето има пропишани процедури во пишан документ за поддршка и следење на планирањата на наставата од страна на директорот и стручната служба. Годишните и тематски планирања се разгледуваат и прибираат на почетокот на учебната година, а оперативните планови за наставен час континуирано се следат во текот на годината најмалку 3 до 4 пати за секој наставник посебно. Процедурата за поддршка се реализира во целост а се состои од проверка на планирањата, детални консултации после проверката и констатирање на извршени промени и подобрување на планирањата. За секој наставник се води евиденција и инструментите од следењето на планирањата се составен дел на педагошкиот картон на наставникот. Училиштето им обезбедува поддршка на наставниците за вградување на целите од интегрираното образование и еколошките содржини во планирањата на наставниците. Специјалниот едукатор и рехабилитатор континуирано го следи напредокот на учениците кои реализираат воспитно-образовна работа според ИОП, остварувањето на целите од истиот и по потреба им дава упатства и препораки на наставниците за негово изменување и дополнување. Изготвените индивидуални образовни програми од страна на наставниците се разгледуваат постојано и по потреба се ревидираат. За секоја активност и дадена поддршка се изготвува посебна документација.

Наставниците редовно ги изготвуваат годишните и тематски планирања во согласност со наставните планови и програми изготвени од Биро за развој на образованието, утврдени од Министерот за образование и наука. Се придржуваат кон воспоставената процедура во училиштето „Постапка за планирање на наставата“. Во согласност со тематските планирања, наставниците изработуваат оперативни планирања за наставен час. Планирањата ги содржат неопходните елементи за успешна организација и реализација на часот. Целите на наставата, очекуваните исходи од учењето и начинот на оценување се јасно утврдени во планирањата. Наставничкиот кадар ги користи информациите од оценувањето за да ги детектира потребите на учениците и да ги планира следните чекори во учењето. Освен за наставните предмети, наставниците изготвуваат годишно планирање за одделенскиот час, воннаставни активности, дополнителната и додатна настава. За реализирање на наставните програми според адаптираните Кембриџ програми планирањата на наставниците се изготвуваат според дидактичките насоки од Бирото за развој на образованието за планирање на наставата по Кембриџ програмата.

Има четири наставници-ментор кои имаат изготвено Програма за работа со приправник. За следење на приправникот има уредна евиденција за реализираните активности и посетени наставни часови.

Наставниците разменуваат искуства и идеи во рамки на стручните активи и со поддршка од стручната служба. За изработка на планирањата, наставниците од одделенска настава дискутираат на стручните активи и најчесто заедно ги изработуваат, додека наставниците од предметна настава, своите планирања ги изработуваат индивидуално. Застапена е корелација (интегрирање) на наставните содржини кај повеќе наставни предмети.

Распоредот на часови за тековната учебна година е истакнат на видно место во наставничката канцеларија. При негова изработка одговорниот наставник води сметка за вклопување на наставниците кои дополнуваат од други училишта, како и за дежурствата на наставниците во текот на работната недела. Покрај овој вид распоред, постои и распоред на часови за дополнителна и додатна настава, во чие составување се вклучени сите наставници, и истиот е истакнат на видно место и се реализира според предвидената динамика и согласно потребите на учениците.

3.2 Наставен процес

Во текот на интегралната евалуација извршена е посета на наставен час кај 30 наставниците, вклучувајќи ги и наставниците кои дополнуваат фонд во училиштето.

Најголем број од наставниците користат разновидни форми и методи што соодветствуваат на потребите и можностите на учениците и нивните стилови на учење. Реализираат прилагодени активности соодветни на посебните потреби на учениците претходно испланирани во ИОП. Сите наставниците користат добро испланирани и соодветни активни методи за работа со учениците, индивидуално, во парови, во групи или заедничка работа со целата паралелка. Има добри примери на интерни проекти за време на наставните часови.

За време на интегралната евалуација училиштето располага со 96 функционални работни места за учениците од V-IX одделение, распоредени во 5 училници и 51 функционален ученички мини лап-топ компјутер за учениците од I-IV одделение. За примена на ИКТ во наставата училиштето користи и 5 функционални мобилни ЛЦД проектори. Училиштето не располага со асистивна технологија, но нема ученик кој има потреба од истата. Училиштето располага со кабинет по информатика и целокупната настава е по кабинети.

Сите наставници се обучени за употреба на ИКТ и нови образовни технологии во наставата. Во текот на имплементација на интегралната евалуација беа реализирани испланираните часови со примена на ИКТ. Поради застареност на компјутерската опрема се јавуваат потешкотии при реализацијата на часовите со примена на ИКТ.

Задачите што се работат во училиштето или дома се планирани и поврзани со работата на учениците за време на часовите. Изборот на задачи е приспособен на индивидуалните образовни потреби на учениците. Најголем дел од наставниците користат различни ресурси и приоди за учење и настава, не ограничувајќи се исклучиво на учебници и дополнителна прирачна литература.

Наставниците секогаш, на почеток од часот, ги споделуваат со учениците целите на наставата и очекуваните резултати од учењето и истите им се јасни на повеќето ученици. Поучувањето е јасно и разбирливо, соодветно на возраста на учениците. Учениците изразуваат задоволство од начинот на поучување и одвоеното време на наставниците за секој од нив да ја добие потребната подршка.

Интерактивната настава е застапена во најголем дел од наставните часови. При посета на часовите констатирано е дека најголем дел од наставниците наставата ја реализираат со различни интерактивни методи. Најголем број од наставниците редовно употребуваат наставни техники на почетокот и во текот на часот. Учениците се поттикнуваат активно да учествуваат во наставата и главно нивниот придонес се почитува. Постои интеракција наставник-ученик, а во помала мера во предметна настава е застапена и интеракција ученик-ученик.

Најголем број од наставниците се однесуваат со учениците на начин кој промовира заемно почитување, помош, соработка и разбирање, без при тоа да се прави разлика меѓу учениците во однос на нивниот пол, социјалното потекло, како и нивната етничка припадност. Наставниците се проактивни во создавање клима за надминување на полови, етнички, религиски и други стереотипи и предрасуди.

Училиштето има интерна процедура (протокол) за следење на наставниот процес 3-4 пати кај секој наставник во текот на учебната година.

3.3 Искуствата на учениците од учењето

Учениците и родителите училиштето го доживуваат како безбедна средина за учење. Заедничкиот училиштен простор е естетски уреден. Низ ходиците во училиштето има изложени изработки на учениците изготвени во рамките на проектот за Меѓуетничка интеграција во образованието преку кои се отсликува мултиетничкиот карактер на Република Македонија. Има трудови на ученици од актуелни активности и проекти. Трудовите на учениците се изложуваат на видни места во училниците и училишните ходници, почитувајќи ги естетските норми.

Учениците сметаат дека по повеќето предмети се учи на интересен начин. Содржините што се учат се поврзани со секојдневието, се применливи и корисни во реалниот живот и ги оспособуваат за активно учество во демократско и мултикултурно општество. За време на часот најголем дел од наставниците ги охрабруваат учениците самостојно и критички да размислуваат, да поставуваат прашања и да изведуваат заклучоци за она што го учат. Наставниците не ги искажуваат слабите страни на учениците пред други ученици или возрасни.

Најголем број ученици сметаат дека имаат можност да го искажат своето мислење и да преземат одговорност при решавањето на проблеми поврзани со учењето, во и надвор од наставата. Со реализацијата на еко-проектот, односно точките на акција од воспоставените стандарди, учениците преземаат одговорност и се подига свеста во поглед на штедење на природните ресурси и зачувување на природната средина.

Голем број на ученици сметаат дека интеракцијата со другите ученици е добра, а посебно во активностите што заедно ги остваруваат. Постојат и се применуваат различни форми за соработка. Учениците заеднички работат на различни проекти, во и надвор од наставата, во групи со различен состав и големина. Учениците се чувствуваат прифатени и задоволни во паралелката и училиштето. Учениците, родителите и наставниците имаат позитивен однос и позитивно искуство од активностите од Меѓуетничката интеграција во образованието.

3.4 Задоволување на потребите на учениците

Наставниот кадар и стручната служба системски ги идентификуваат образовните потреби на учениците, како и пречките во процесот на учење на секој ученик и преземаат активности за нивно остварување, односно за нивно отстранување. Има пишан документ Постапка за идентификување на учениците со потешкотии во учењето и начинот на работа со нив од страна на наставниците и стручната служба и Постапка за идентификување на талентирани ученици и начин на работа со нив. Постапките содржат начин на идентификација и опис и чекори во однос на подршката која треба да се даде на учениците и нивните родители. Во постапката за талентирани ученици задолжително активно е вклучен наставникот од областа на ученикот каде покажува талент.

Најголем број од наставниците, поизразено во одделенска настава, во процесот на поучување користат различни интерактивни техники со цел да ги мотивираат учениците да научат најмногу што можат.

3.5 Оценувањето како дел од наставата

Училиштето ги применува законските и подзаконските прописи што го регулираат оценувањето на учениците. Критериумите на оценување на постигањата на учениците се според стандардите за оценување со кои учениците се запознаени по повеќето наставни предмети.

Најголем број на наставници користат различни методи и инструменти за оценување и континуирано го следат и оценуваат напредокот на учениците. Застапено е формативно и сумативно оценување. Се оценуваат различни активности, писмени и усмени одговори, тестови, проекти, наставни ливчиња и др. Застапено е и самооценување на учениците. Оценувањето на постигањата на учениците со пречки во развојот е согласно со изготвениот ИОП. Оценувањето редовно се следи од стручната служба.

Сите наставници им даваат повратни информации на учениците за нивната работа. Во повратната информација се содржани тековните постигања на учениците, а поголем дел од наставниците даваат насоки за подобрување на постигањата. Наставниците ги користат информациите од оценувањето за да го евалуираат и да го подобрат планирањето и реализацијата на наставата.

Постои училишна политика за оценување според која се изготвува Програма за следење на постигањата и оценувањето на учениците, која е дел од Годишната програма за работа на училиштето, постапки за оценување на учениците, Акционен план, Етички кодекс за оценување, критериуми за оценување по предмети и Постапка за известување на родителите за напредокот и успехот на учениците.

3.6 Известување за напредокот на учениците

Училиштето има утврдено систем на активности за известување на родителите за напредокот на нивните деца. Има пишан документ, Постапка за известување на родителите за успехот на учениците во кој се содржат динамиката на известување, можноста за приговор на оценка како и правата и одговорноста на родителот да се интересира за успехот во текот на цела учебна година. Со постапката се информирани сите родители. Се врши прибирање на информации за постигањата, напредокот и редовноста на учениците и на транспарентен начин се известуваат родителите и учениците за оценката и се даваат препораки за подобрување на постигањата на учениците. До родителите редовно се доставуваат евидентни листови по квалификациони периоди. За успехот и постигнатите резултати се расправа на организирани индивидуални и групни родителски средби, а после секоја родителска средба се организира прием на родителите од страна на сите наставници за консултации и информирање. На видно место, во училишниот хол има информативно пано за родители на кое се истакнуваат сите потребни информации за родителите како и распоред за приемни денови на секој наставник посебно.

4 Поддршка/помош на учениците

4.1 Свкупната грижа кон учениците

Училишниот простор е безбеден за изведување настава, истиот е осигуран во “УНИКА АД Скопје“ со Полиса бр.08001П056863 за период од 21.11.2019 до 21.11.2020 година. Училиштето има пропишани мерки и активности за безбедност на учениците во текот на наставата во училишната зграда и во училишниот двор и ги реализира според планираното. Инфраструктурата во училиштето е безбедна и не претставува потенцијална опасност за повреди на учениците. Сите потенцијално опасни места во училиштето што не може да се избегнат во целост се посебно означени и од страна на наставниците учениците се информирани за можните опасности и се свесни за нивното присуство. Во училиштето има обучен кадар за давање прва помош на учениците при несреќни случаи во училиштето и училиштето располага со пакет средства за прва помош. Училиштето има интересен акт - План за евакуација за постапување во случај на елементарни непогоди и изведена симулација во централното и подрачното училиште. За безбедноста на учениците во училиштето се грижи и обезбедување од агенцијата „Бранител“, ангажирано од страна на основачот. Во училиштето има 4 хидранти, 13 ПП апарати редовно сервисирани, сервисирањето на ПП апаратите е направено на ден 12.09.2019 година од страна на фирмата за противпожарна заштита „Огностоп“. Извршено е мерење на громобранова инсталација и инсталирана е интернет мрежа и телофонска врска.

Училиштето има протокол како пишани документи (Куќен ред и Кодекс на однесување) во кои се дефинирани сите облици на однесување на учениците и возрасните. Протоколите доследно се реализираат и се применуваат. Во училиштето нема насилство манифестирано од страна на возрасните и учениците. Училиштето организира предавања и активности за заштита на учениците од насилно однесување, од тровија со деца и користење на интернет. Вработените ја знаат својата улога и одговорност во процесот на заштита на детето, а на потребите и грижите на учениците им приоѓаат чувствително, грижејќи се за нивните права, приватност и достоинство. Активностите за заштита и безбедност на учениците ги координира со институциите. Учениците и родителите се информирани од страна на училиштето со правата и процедурите за поднесување поплаки за насилство.

Училиштето има политика за забрана за пушење, консумирање алкохол и дистрибуција и консумирање на наркотични супстанции. Во училиштето не се пуши, наставниците не доаѓаат во алкохолизирана состојба, не консумираат алкохол и не се дистрибуираат и користат наркотични супстанции. Училиштето нема пишани процедури за регистрирање на појавата на ваквите состојби и постапување при секое отстапување од нив. За заштита на учениците од употреба на алкохол, цигари и наркотични супстанции училиштето организира предавања.

Во училиштето има организирана исхрана за учениците (топол оброк) склучено со фирмата ТП Кетеринг Сити Фуд. Училиштето води кампања за здрава исхрана, организира предавања и активности на тема „Здрава храна“. За квалитетот на храната училиштето доставува примероци за испитување.

Во училиштето нема ученици со физичка попреченост. Училиштето има пропишани процедури за грижа за учениците со пречки во развојот/физичка попреченост. Пристапот во централното училиште е приспособен на потребите на учениците со пречки во развојот. Просторот во ходниците и во училниците на приземјето овозможува нивно движење.

Училиштето има пропишани процедури за обезбедување материјални средства за соучениците кои поради социјалната загрозеност на нивните семејства се во состојба да ја следат наставата под исти услови како другите ученици и да учествуваат во воннаставните активности што бараат вложување дополнителни средства. Во училиштето 10 ученика се од социјално загрозени семејства. За помош и поддршка на учениците во воннаставните активности училиштето соработува со Центарот за социјална работа и хуманитарните организации, Црвен крст, невладини организации и на училишно ниво организира акции за поддршка на учениците од социјално загрозените семејства.

4.2 Здравје

Хигиената во училиштето е на многу добро ниво. Училишниот простор е чист и се дезинфицира во текот на учебната година согласно законските прописи. Училиштето воспитно делува учениците да ја одржуваат личната хигиена. Училишниот двор е чист и холтикултурно уреден. Во дворот на училиштето, во секоја училница и во ходниците има корпи за отпадоци и училиштето воспитно делува учениците да ги фрлаат отпадоците во нив.

Училиштето постапува по препораките и насоките на санитарната инспекција во врска со одржувањето на хигиената во училиштето и заштитата од заразни болести. Редовно се врши дезинфекција, дезинсекција и дератизација на целиот училишен простор.

Училиштето има програма за превенција за здравјето, организира предавања од областа на здравјето на тема: Начини на живеење-чување на здравјето, Заразни болести-штетност и заштита, Хигиена - пола здравје, Заштита од ХПВ, СИДА и полови болести. За учениците училиштето организира систематски прегледи, а за вработени санитарен и лекарски прегледи. Лекарски преглед на вработените извршен е на 11.12.2019 година во ПЗУ „Медика“ Скопје.

Во училиштето нема ученици со хронично заболување. Училиштето има пропишани процедури за грижа за учениците кои поради хронично заболување или посериозни повреди подолго време отсутуваат од редовната настава. Процедурите се спроведуваат во практиката за сите ученици кои имаат потреба од таков третман. Притоа училиштето соработува со родителите и здравствените установи.

Секоја година се организира вакцинација, систематски прегледи и стоматолошки прегледи на учениците во согласност со Националната програма за здравствена заштита и за истото се води уредна евиденција. Грижата за здравјето на учениците е опфатена во годишната програма за работа на училиштето

Училиштето за учениците кои отсутуваат од наставата поради здравствени проблеми организира домашно учење, според изработени процедури за реализација на истото.

4.3 Советодавна помош на учениците за понатамошно образование на учениците

За можностите за понатамошно образование училиштето им обезбедува на учениците јасни, точни и најнови информации. Професионалното ориентирање се врши најчесто од психологот, кој, во својата програма има предвидено работа за професионална ориентација со учениците од деветите одделенија.

Од психологот, повремено се изготвуваат промотивни материјали за мрежата на средните училишта, струките и профилите за занимањата, а се користат и промотивни материјали изготвени од средните училишта во градот.

Советодавна помош за избор на занимање и образовна институција се врши од страна на психологот во вид на предавања и посебно наменски часови за ученици од деветите одделенија на одделенскиот час. Во училиштето во учебната 2018/2019 извршено е тестирање за способности, интелигенција и мотив за општо постигнување на учениците, со однапред изготвен прашалник дали учениците се определиле и во кои средни училишта ќе го продолжат своето образование.

Училиштето редовно е посетувано од средни училишта кои нудат информации за уписите, а учениците имаат можност да добијат и промотивен материјал. Училиштето има целосен увид во однос на тоа каде учениците кој го завршиле основното образование во училиштето го продолжиле понатамошното образование.

Училиштето има пропишани процедури за навремено откривање и грижа за учениците со емоционални проблеми, без оглед на изворот. Во училиштето има седум ученика со емоционални потешкотии. Стручната служба им помага на учениците и родителите и ги упатува до релевантните институции, како што се Центарот за социјална работа и здравствените установи.

4.4 Следење на напредокот на учениците

Наставниците водат целосна и уредна евиденција за постигањата, редовноста и поведението на сите ученици, како и за нивниот интелектуален, социјален и емоционален развој. Во евиденцијата посебно се акцентирани добрите страни на учениците и нивните развојни потенцијали. Во евиденцијата се внесени и податоци за напредокот на учениците, што се добиени како резултат на проценка направена од страна на наставниците во соработка со стручната служба и родителите на учениците. Постои ефективна соработка меѓу раководниот кадар, стручната служба, одделенските раководители, предметните наставници и родителите за постигањата на учениците.

Наставниците подготвуваат редовни извештаи и анализи, по квартали, за својата паралелка врз основа на индивидуалните евиденции за учениците. Подготвените извештаи и анализи според паралелки им се доставуваат на увид на стручната служба (психолог) и раководниот кадар. Извештаите се достапни за сите други наставници. Родителите и учениците се информираат на одделенскиот час, родителски средби и советот на родители. Резултатите од анализите се користат за подобрување на воспитно-образовниот процес.

5 Училишна клима

5.1 Училишна клима и односи во училиштето

Училиштето е препознатливо во локалната заедница, како редовен учесник и носител на настани од културното живеење во општина Кисела Вода. Учениците го негуваат мултикултурализмот, постигнуваат добри резултати преку современата настава во која преовладува креативна работа во процесот на учењето.

Училиштето има сопствена визија и мисија јавно истакната и е на добар пат за нивно остварување. Наставниците и учениците се грижат за неговиот углед и се горди што се дел од него. Наставниот кадар ужива респект кај родителите. Вработените и учениците со својата работа и однесување придонесуваат за постојана афирмација на училиштето.

Училиштето има изготвено свој Кодекс на однесување, кој ги опфаќа сите структури (раководен кадар, стручна служба, наставници, ученици, родители и технички персонал). Кодексот во голема мера го почитуваат сите училишни структури. Истакнатиот Куќен ред на училиштето им овозможува на сите училишни структури вклучувајќи ги и родителите да бидат информирани за правилата на однесување во училиштето. Кодексот на однесување и еко кодексот се поставени на видно место во училиштето.

Училишната клима е добра, кај вработените постои добар професионален однос со меѓусебна почит и добра соработка, рамноправно се третират сите структури, што битно влијае на добрата работна атмосфера. Постои взаемна соработка и заедничка работа на наставниците во одделенска и предметна настава. Односите на наставниците и стручна служба се исто така на добро ниво.

Раководниот и наставниот кадар се грижат за однесувањето и безбедноста на учениците за време на одморите, како и создавање на пријатна атмосфера за работа за време на наставата и воннаставните активности. Во училиштето има добра работна атмосфера за време на часовите и другите училишни активности. Дисциплината на учениците во училиштето е на добро ниво. Учениците се совесни, учтиво се однесуваат, соработуваат меѓусебно и со наставниот кадар. Сите ученици без оглед на способностите, родот, етничката припадност, вера и потекло се чувствуваат безбедни и прифатени од возрасните и од другите ученици во училиштето. Училиштето ги применува изработените правилници за пофалби, награди, педагошки мерки за учениците, како и правилата за однесување на учениците и наставниците во училишната спортска сала за време на наставата. Училиштето има правилник за користење на ИКТ опремата.

Училиштето има формирано ученички парламент од 25 ученика претставници од трето до деветто одделение. Ученичкиот парламент има изготвено програма за работа и за реализација на програмата добива поддршка од училиштето. Ученичкиот парламент има избрано ученик претседател и ученик правобранител кои учествуваат во разгледување на одлуки за прашања што се од непосреден интерес за нив и другите ученици и истите се покануваат и присуствуваат на наставнички совет и училишен одбор. Учениците целосно се информирани од претседателот за сите работи што се од нивен непосреден интерес и поголем број на ученици во одделението учествуваат во решавањето на проблемите и донесувањето одлуки.

5.2 Промовирање на постигањата

Училиштето става голем акцент на постигањата на сите ученици. Наставничкиот кадар успешно ја организира средината за учење со поставување јасни и високи очекувања во однос на постигањата, редовноста и дисциплината на учениците. Учениците имаат добри очекувања од самите себе и од другите за повисоки постигања на ниво на училиште. Најголем број наставници успешно го користат пофалувањето како начин на мотивирање. Училиштето има изградено систем на вредности и начин на промовирање на личните постигања на сите ученици во рамки на училиштето.

Училиштето води политика на поттикнување на наставничкиот кадар и на учениците да учествуваат и да постигнуваат успех на натпревари на локално, регионално, државно и меѓународно ниво. Учениците со високи постигања се промовираат на крајот на учебната година јавно на свечености, со благодарници и доделување на книги. Училиштето има политика на поттикнување на наставниците и учениците да учествуваат на локални, регионални и државни натпревари. Училиштето има воспоставен систем за континуирано информирање и промовирање на реализираните еколошки активности на училишно и локално ниво.

5.3 Еднаквост и правичност

Сите вработени во училиштето ги знаат и ги почитуваат правата на децата. Училиштето се грижи за остварување на целите од наставните програми што се поврзани со Конвенцијата за правата на децата. Училиштето ги поттикнува учениците да ги практикуваат своите права и ги заштитува во случај на нивно нарушување. Училиштето организира работилници со родителите за да ги запознае со правата на децата.

Наставници правично и со почит се однесуваат кон сите ученици независно од полот, етничката припадност, социјалното потекло и способностите. Училиштето ги промовира еднаквоста и правичноста. Учениците учат како да ги препознаваат и како да се справуваат со конкретни ситуации поврзани со дискриминација во училиштен контекст.

Училиштето води политика на позитивно вреднување и промовирање на родовата, етничката, културната, верската и јазичната разновидност во училиштето и во заедницата и нивно заемно прифаќање. Од учебната 2014-2015 година училиштето го реализира МИО проектот. Активностите се планирани во Годишната програма на училиштето и се реализираат со изготвен акциски план преку работилници, научно-истражувачка работа, натпревари и решавање на конфликти помеѓу учениците. Учениците учат да ја почитуваат сопствената култура и традиција и културата и традицијата на другите етнички заедници, без оглед на која етничка група ѝ припаѓаат и на кој јазик ја посетуваат наставата. Училиштето планира и реализира заеднички наставни и воннаставни активности со хетерогени групи и ги користи сите други можни стратегии за да обезбеди меѓуетничка соработка на учениците и вработените со партнер училиштето ООУ „Мустафа Кемал Ататурк“ - с.Количани, општина Студеничани-Скопје.

Наставници имаат планирано интегрирани содржини од МИО.

5.4 Партнерски однос со родителите и со локалната и деловната заедница

Училиштето планира активности да ги поттикне родителите да се вклучат во воспитно образовната работа на училиштето на сите нивоа. Родителите се поттикнати активно да се вклучат во наставниот процес преку организирање предавања на конкретна тема или посети на работното место на родителот, како и во воннаставните активности. Училиштето користи методи за комуникација со родителите преку организирање индивидуални и родителски средби, приспособувајќи се на времето што родителот го има на располагање. Училиштето има пропишани процедури за избор на претставници на родителите во УО. Информациите што се однесуваат на сите аспекти од работата на училиштето, како што се целите, организацијата, идните активности и постигањата на учениците се јасни, разбирливи и достапни на сите родители во пишана форма. Родителите се чувствуваат добредојдени во училиштето.

Училиштето активно е вклучено во животот на локалната заедница преку спроведување заеднички проекти и организирање и учество на настани од интерес на заедницата. Заедницата добро се вклучува во подобрување на условите за работа во училиштето. Тоа промовира мултиетничка интеграција и инклузивност во пошироката средина.

Соработката со сите училишта на ниво на општина Кисела Вода се одвива преку комуникацијата на наставниот кадар и раководните тела и преку индивидуални посети на училиштата. Меѓусебната комуникацијата на учениците со учениците од другите училишта се одвива преку општински натпревари и спортски настани, учество во ликовна колонија, концерти и друго. Училиштето остварува соработка со здруженија, невладини организации, фондации при реализација на проекти.

Постојат примери за успешна соработка со граѓанскиот сектор и активно учество на училиштето во проекти од интерес на заедницата и тоа: тоа: "Еколошка интеграција и еколошка едукација во македонскиот образовен систем" "Меѓуетничка интеграција на младите во Македонија", „Основи на критичко размислување и решавање на проблеми-училиште на 21 век“, „Училишни градини-училница на иднината“, "Училишни практики за демократска култура во дигитална ера".

6 Ресурси

6.1 Сместување и просторни капацитети

Училишниот простор ги исполнува условите за изведување на настава по Норматив. Постојат пријатни просторни услови за одвивање на работата на наставничкиот кадар и за организирање воннаставни активности за учениците. Настава се изведува во две училишни згради од цврста градба. Училишната зграда во централното училиште е изградена во 1962 година, а во подрачното училиште, во н. Припор изградено е во 1982 год. Училишната зграда во централното училиште е со површина од 2719 m^2 и се состои од приземје, два ката, подрумски простории, фискултарна сала и кујна со трепезарија. Располага со спортски терен и двор со површина од 14000 m^2 . Училишната зграда во подрачното училиште е со површина од 759 m^2 и се состои од еден кат и подрумски простории, спортски терен и двор со површина од 6418 m^2 .

Наставата се изведува во 17 училници (11 во централното и 6 во ПУ), 16 кабинети и една фискултурна сала. Училиштето располага и со библиотека, наставничка канцеларија, административни простории, училишна кујна и трпезарија, простории за технички персонал, просторија за хаусмајстор, магацинска просторија и други помошни простории.

Училиштето има јасен план и распоред и максимално ги користи расположливите капацитети за изведување на наставата и на воннаставните активности, со што ги задоволува потребите на учениците.

6.2 Наставни средства и материјали

Училиштето располага со стручна литература и наставни средства и помагала за реализација на наставата, но дел од нив се застарени. Училиштето ги утврдува потребите за наставни средства и помагала, вклучувајќи книги, аудиовизуелна и ИКТ опрема, но истите континуирано не ги обновува за да соодветствуваат на современите наставни текови за реализирање на воспитно - образовниот процес.

Од наставни помагала училиштето располага со пет функционални мобилни ЛЦД проектори, шест печатачи, еден синтисајзер, едно пијано, повеќе карти (географски и историски), повеќе геометриски тела и доволен број спотски реквизити. Наставниците и учениците знаат кои наставни средства и материјали им се на располагање и ефективно и ефикасно ги користат во наставата и во учењето. Учењето и наставата кај поголем број на наставници е со користење на ИКТ опрема, која во поголем број е застарена. Наставниците и учениците имаат пристап до интернет. Училиштето недоволно располага со соодветни нагледни средства, материјали и специфични помагала за учениците со посебни образовни потреби. Не располага со асистивна технологија.

Училишната библиотека располага со вкупно 8439 книги и тоа: 1594 лектури (82 наслови), 128 енциклопедии и атласи (84 наслови), 452 прирачници (168 наслови), 350 ѕвезди на светска литература (343 наслови), 4019 литература за деца (531 наслов), 511 стручна белетристика (252 наслови) и 1385 белетристика (673 наслови). При издавање се води евиденција во електронска и пишана форма. Наставниците кои што се одговорни за библиотеката уредно го водат проектот Бесплатни учебници и библиотекарската секција. Организираат предавања, изложби, акции за собирање на книги и учествува на конкурси и натпревари. Училиштето во соработка со библиотекарот и наставниците избираат најдобар читател. Во библиотеката нема уреден простор за читање.

Училиштето планира и навреме обезбедува потрошен материјал во потребното количество за реализација на наставните и воннаставните активности, согласно планот на училиштето.

6.3 Обезбедување на потребен наставен кадар

Училиштето има вработено наставници за реализирање на воспитнообразовниот процес, вклучувајќи и кадар обучен за работа со ученици со посебни образовни потреби. Наставата во училиштето ја реализираат 59 наставника. Според образовниот профил 54 наставник се со високо образование од кои двајца се со магистерски студии и 5 наставника се со вишо образование. На неопределено работно време се 48 наставника и 11 наставника се на одредено работно време. Според полот 50 се жени и 9 се машки, според етничката припадност 58 се македонци и 1 влав. Од други училишта во училиштето реализираат настава вкупно три наставника, а во друго училиште настава реализираат три наставника од ова училиште. Наставата во одделенска настава ја изведуваат 27 одделенски наставника и 32 предметни наставника. Наставниот кадар е квалификуван и е оспособен да ги преземе одговорностите во наставата и воннаставните активности. Работата на наставниот кадар соодветно е поддржана од страна на стручната служба и административно-техничкиот персонал. Училиштето има пропишана процедура за реализација на приправничкиот стаж за наставник приправник. Во училиштето има 4 наставници - приправници. Со наставникот приправник работи ментор согласно изготвена програма за работа.

Наставниците работат како тим во рамки на 3 стручните активи и придонесуваат за ефективно работење на училиштето. При ангажирање на наставничкиот кадар се земаат предвид соодветната квалификација согласно нормативот, искуството и професионалниот развој на наставникот. Во случаи на пократко или подолго отсуство на наставничкиот кадар, училиштето има механизми за брза и соодветна замена.

Училиштето има стручна служба (психолог и специјален едукатор и рехабилитатор) која им помага на наставниците во организацијата и реализацијата на наставата, следењето на напредокот на учениците, справувањето со проблемите на индивидуално и групно ниво и давање советодавна помош на учениците. Специјалниот едукатор и рехабилитатор и психологот даваат поддршка на наставничкиот кадар за работа со ученици со посебни образовни потреби. За учениците со потешкотии во учењето и учениците со посебни образовни потреби училиштето има план за следење и работа со учениците. Стручната служба во својата програма за работа планира и спроведува разновидни активности за работа со учениците и наставниците и е секогаш отворена за соработка.

6.4 Следење на развојните потреби на наставниот кадар

Училиштето ги детектира потребите на наставниците за професионален развој имајќи ги в предвид професионални компетенции за наставници. Училиштето има Програма за професионален и кариерен развој на наставниот кадар.

Училиштето организира дисеминирање на знаењето, јакнење на вештините и способностите на кадарот. Организира и учествува во интерни и екстерни обуки, вклучувајќи обуки за учениците со посебни образовни потреби. Училиштето има план за организирање на нагледен час, но истите делумно се реализираат.

Наставничкиот кадар и стручната служба имаат ажурирани професионални досиеја.

Од страна на наставниот кадар изготвени се индивидуални програми за професионален и кариерен развој.

6.5 Финансиско работење во училиштето

Постапките за финансиско работење што ги спроведува училиштето се во согласност со законските норми. Раководниот кадар ги знае и ги разбира механизмите што може да ги користи за стекнување дополнителни финансиски средства. Во комисиите за јавни набавки има член од училишен одбор, така што се почитува принципот во комисиите за јавните набавки да учествува претставник и од училишен одбор. Училишниот одбор добива извештај за финансиските активности и финансиската

состојба на училиштето. Финансовиот план и финансиски извештаи се разгледуваат и носат од страна на училишен одбор.

Училиштето ги информира органите и телата во училиштето за училишниот буџет и трошењето. Буџетските приоритети се поврзани и ги отсликуваат приоритетите и образовните цели на училиштето. Буџетот се користат за креативни цели што се фокусирани на подобрување на квалитетот на наставата и учењето, подобрување на постигањата на учениците, како и развојот на училиштето во целина.

7. УПРАВУВАЊЕ И РАКОВОДЕЊЕ СО УЧИЛИШТЕТО

7.1. Управување и раководење со училиштето

Орган на управување во училиштето е Училишниот одбор составен од 7 члена. Членовите на УО, претставници од наставниците и стручните соработници во училиштето како и претставниците од родителите, односно старателитете се избрани согласно Законот за основно образование. Сите членови имаат важечки мандат.

Работните активности на училишниот одбор се дефинирани со Деловникот за работа (дел.бр.01-303/1 од 27.12.2019 год.) и Програма за работа (дел.бр.01-303/2 од 27.12.2019 год.) и истите се почитуваат од страна на органот. Седниците се закажуваат навремено и се води уредна евиденција. Присуството на состаноците е редовно со кворум за работа од претставниците на сите структури. Работата е транспарентна за сите структури во училиштето. Соработката со директорот на училиштето е на добро ниво, со остварен партнерски однос и според изјаснувањето на членовите, истите се запознаени со сите прашања во врска со воспитно - образовната работа, развојната програма, како и за управување со финансиите во училиштето.

Раководен орган во училиштето е Павлина Трипуновска, со завршено високо образование и стекнато право на стручен назив, дипломиран професор за одделенска настава, со диплома бр.216 од 24.05.2000 година издадена од Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, Педагошки факултет, на група Одделенска настава. Има Уверение за положен испит за директор заведено со дел.бр.11-73/4 од 24.07.2018 година, издадено од Државен испитен центар. Именувана е за директор на ООУ „Круме Кепески“ од Градоначалникот на општина Кисела Вода со Решение бр.18-5617/2 од 19.09.2016 година.

Директорот има Годишна програма за работа која содржи повеќе програмски содржини со планирани активности и истакнати приоритети кои се однесуваат на подобрување на условите за работа и осовременување на воспитно образовната работа. Раководниот орган иницира и успешно раководи со промените во образовниот систем. Донесува одговорни одлуки. Идентификува и се фокусира на јасни приоритети, следење на стручно-педагошката работа со перманентно усовршување, како и добра соработка со стручните органи и тела во училиштето и добра соработка со учениците и родителите.

Раководниот орган го заснова своето работење врз тимска работа преку вклучување на вработените во процесот на развој на образовни политики, планирање и обезбедување квалитет. Го поддржува реализирањето на еколошките содржини како и инклузивноста на училиштето и меѓуетничката интеграција во образованието.

7.2. Цели и креирање на образовната политика

Целите на училиштето се во согласност со државната и локалната образовна политика. Тие се јасно дефинирани и надградени во годишната програма за работа на училиштето, фокусирани на подобрување на квалитетот на наставата. Училиштето ги вклучува сите релевантни субјекти (наставници, стручни соработници, учениците, локалната заедница) во креирање на целите и се залага за нивно остварување. Постигнатите цели имаат позитивно влијание врз работата на училиштето.

Раководната структура постојано ги следи и анализира постоечките политики во врска со квалитетот на работата во училиштето, го следи квалитетот на сите подрачја во воспитно - образовната дејност и врши соодветни целни планирања за нивно подобрување. Континуирано ги подобрува политиките во училиштето за меѓуетничка интеграција, недискриминација, инклузивност, еколошко образование и друго.

7.3. Развојно планирање

Состојбите за успешноста во работењето на училиштето се идентификувани во документот за Самоевалуација. Училиштето има спроведено Самоевалуација за периодот 2016-2018 година, заведена со дел.бр.01-139/1 од 28.06.2018 година. Изготвена е од работни тимови составени од наставниците во училиштето и стручните соработници.

Врз основа на самоевалуацијата училиштето има изготвено Програма за развој за периодот од 2018 до 2022 година заведена со дел.бр.01-181/1 од 31.08.2018 година, донесена со Одлука бр.02-150/3 од 16.07.2018 година на Училишниот одбор. Во Програмата за развој на училиштето поставени се три стратешки цели:

- Обновување и збогатување на ресурсите во училиштето;
- Вклучување и учество на поголем број на ученици и родители во активностите на училиштето и
- Промоција на работата на училиштето.

Покрај стратешките цели испланирани се развојни и конкретни цели и активности.

Во тимовите за креирањето на образовната политика се вклучуваат поголем број од наставниците и помал број на родители и ученици. Училиштето има акциски планови за поставените цели кои се усогласени со образовните политики на централно и локално ниво.

Професионалниот развој односно стручното усовршување на наставниците е определено согласно програмата за професионален развој и редовно се следи динамиката на Бирото за развој на образованието и Министерството за образование и наука.

Училиштето ги идентификува потребите од материјално технички средства и континуирано ги планира. Постојните наставно-надгледни средства и компјутерската опрема во поголем број се застарени. Раководството определува приоритети во зависност од расположивите средства преку планирања во годишниот финансов план. Набавките навремено се обезбедуваат според годишниот план за јавни набавки.

Училиштето остварува добра соработка со локалната самоуправа и со заедницата во однос на подобрувањето на инфраструктурата.

8. НАОДИ И ПРЕПОРАКИ

8.1. Силни страни

- Постои добра училишна политика за оценувањето на учениците со пишани процедури;
- Училиштето има утврден систем на активности со пишани документи - Постапки за поддршка на учениците во учењето, како и идентификување, добра грижа и начин на работа со учениците со ПОП;
- Активен училишен спортски клуб;
- Индивидуален пристап и работа со учениците, образование во домашни услови за ученици кои отсутуваат од наставата поради здравствени проблеми;
- Голема вклученост и реализирање на проекти од образовен карактер;
- Транспарентност при трошењето на училишниот буџет;
- Хигиената во училиштето и училишниот двор е на високо ниво;
- Негување на мултикултурализмот со активна вклученост на основачот.

8.2. Слаби страни

- Застарени наставно-нагледни средства и ИКТ опрема за реализација на наставата;
- Недоволна вклученост на учениците со свои предлози при планирање на воннаставни активности и

8.3. Препораки

- **Да преземе мерки и активности за обновување на застарените наставно-нагледни средства и ИКТ опрема;**
- **Да преземе активности за поголема вклученост на учениците при планирање на воннаставните активности;**

Инспекциски тим:

Јасмина Аврамовска, раководител на инспекцискиот тим	
Нада Николова, член на инспекциски тим	
Гоце Јанкулоски, член на инспекциски тим	